

TÖRTÉNELEM – KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

Különbözeti vizsgára kell a X. osztályos tananyag, **különös tekintettel azokra a témákra, amik érettségire szükségesek.** Ezek a következők:

A román országok és a keleti kérdés: A fanarióta korszak, A keleti kérdés

Az 1848-as forradalom a román országokban

Néphatalom és önkényuralom 1848 után: A modern Románia kialakulása

Románia az első világháborúban. A Nagy Egyesülés

Románia a két világháború között: Regionális szövetségek. Románia 1938-ban

Románia a második világháborúban

Kommunizmus Romániában

Írásbeli és szóbeli vizsga lesz.

Írásbelin a vizsgázók egy szövegelemzést fognak kapni, továbbá egy kifejtős, esszé típusú feladatot.

Példa írásbeli vizsgára:

KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

10 pont hivatalból jár.

I. tétel – 45 pont, II. tétel – 45 pont

I. Olvasd el figyelmesen az alábbi forrást: (45 pont) „Cernăuți-ban egy forradalmi bizottság alakul, melyben olyan forradalmárok vannak, akik

átkeltek a Kárpátokon és amely szoros kapcsolatot tart fenn a laşiban alakult bizottsággal, amelynek tagjai az ellenzék legjelesebb képviselői voltak. [...] Annak ellenére, hogy a katonai beavatkozás elkerülésének gondja továbbra is mérsékletességet követelt az események lebonyolításában és a kérések megfogalmazásában, amint a forradalom az egész román térséget átfogta, a nemzeti oldal lett a meghatározó. [...] Vasile Alecsandri és Costache Negri közölték N. Bălcescuval azon «óhajukat» [...], hogy «egyesüljenek Havasalfölddel egyazon kormány és ugyanazon alkotmány alatt» [...]. Gh. Ghica értesítette C. Negrit, hogy a laşi-ak az alkotmány megszüvegezésével foglalkoznak és [...] közölte véleményét a két fejedelemség egyesülésével kapcsolatosan. [...] P. Mavrogheni, szintén tudatta C. Negrivel azon szándékot, hogy Moldvának egy, a havasalföldihez hasonló alkotmány készüljön el, kiemelve, hogy semmilyen diverzió nem fogja eltántorítani az egyesülés magasztos céljának megvalósításától.

Ebben a szellemben [...] szerkesztette meg 1848 augusztusában M. Kogălniceanu *A moldvai nemzeti párt kívánságai* című dokumentumot, amely a fejedelemségekben megfogalmazódott programponthoz kifejeződése. Nem lévén hivatalos jellege, a program olyan kéréseket is tartalmazhatott, amelyeket taktikai megfontolásból nem foglalhattak bele sem a *Kérvény-kiáltványba*, sem a havasalföldi *Kiáltványba*. [...] Moldva és Havasalföld egyesülése mellett foglalva állást - mely lépés az az alappillér, mely nélkül «az egész nemzeti egység építménye összeomlik» -, a program azon elveket fogalmazza meg, amelynek mentén a modern román államot kellene megszervezni: teljes körű autonómia, egyenlőség polgári és politikai jogok tekintetében, a társadalom minden rétegéből származó képviselőkből alkotott nemzetgyűlés (amelynek sorából lesz kijelölve az uralkodó is), miniszteri felelősségvállalás, sajtószabadság, személyi szabadság [...], a kolostori földek államosítása, a kiváltságok és rangok megszüntetése, a jobbágyfelszabadítás és földosztás a parasztnak kártérítés ellenében.” (Gh. Platon, *Románia újkori történelme*)

A fenti szövegekből kiindulva teljesítsd a következő feladatokat:

1. Nevezd meg, a forrás alapján, azt a történelmi térséget, ahol a *Kiáltványt* elfogadták. **5 pont**
2. Az **A** forrás alapján írd meg két olyan információt, melyek között ok-okozati összefüggés van, pontosítva mindkét információ szerepét (*ok*, illetve *okozat*) **7 pont**
3. Nevezd meg, a forrás alapján, az 1848 augusztusában kidolgozott forradalmi program nevét és szerzőjét! **5 pont**
4. Említsetek meg, az adott forrás alapján, két, az alkotmányra vonatkozó információt. **8 pont**
5. Alkossatok, a szöveg alapján, egy nézőpontot a létrehozandó román állam szervezési

alapelveivel kapcsolatosan, és támasszátok alá két, a forrásból választott információval. **10 pont**

6. Mutassátok be a Havasalföldi forradalom lefolyását. **10 pont**

II. Mutasd be kb. egy oldalban Románia szereplését az I. világháborúban! (45 pont)

- azon katonai-politikai szövetségek megnevezése, melyek tagja volt Románia az I.

világháborúban – **6 pont**

- egy katonai-politikai szövetséghez való csatlakozás körülményeinek bemutatása – **8 pont**

- Románia I. világháborúba való belépésének bemutatása – **6 pont**

- román hadműveletek bemutatása az I. világháborúban – **6 pont**- a különbéke megkötésének körülményei

és a feltételek bemutatása – **13 pont** (7 + 6 pont)

- Románia diplomáciai helyzete a Nagy Háború befejezésekor – **6 pont**

Pontozom a megfelelő történelmi szakkifejezések használatát, az esszé szerkezetét, az ok-okozati összefüggések bemutatását, a saját álláspont kifejezését és alátámasztását történelmi érvekkel.

A logikus felépítés, következetesség, az időrendi (kronológiai) sorrend betartása, az okok és következmények bemutatása szintén fontos szempontok. Tartsd be az esszé terjedelmére

vonatkozó kitélt is!

Muhi Csilla

KÜLÖNBÖZETI VIZSGA - TÖRTÉNELEM

IX. osztály

1. Trákok és géta-dákok

2. A dák királyság

3. A Római Birodalom: királyság, köztársaság, császárság kora

4. A román nép kialakulása. Róma pecsétje. A római világ és a barbárok. Vándornépek és rómaiak Dáciában

5. Hűbéri államok a románok lakta térségben: Erdély, Havasalföld, Moldva, Dobrudzsa

6. A Román Országok és a szomszédos államok a középkorban (XIV-XVI. sz.): Mircea cel Bătrân.

Hunyadi János. Vlad Ţepeş. Ştefan cel Mare. Mihai Viteazul

X. osztály

1. A Román Országok és a Keleti Kérdés. A fanarióta korszak.

2. Az 1848-as forradalom a Román Országokban

3. Egység és függetlenség a XIX. század második felében – a modern Románia kialakulása

4. Szellemi és művészeti irányzatok

5. Románia az I. világháborúban. Az 1918-as Nagy Egyesülés

6. Államformák. Kormányformák: 1. monarchia, 2. köztársaság. Kormányzati rendszerek: 1.

parlamentáris rendszer, 2. elnöki rendszer, 3. félelnöki rendszer

7. Románia 1938-ban. Románia a II. világháborúban

8. Kommunizmus Romániában: belpolitika, külpolitika

Prof. Csorján Árpád